

ЗВІТ

**результати оцінювання якості освітнього процесу другого
(магістерського) рівня вищої освіти
випускниками факультету «Дизайн середовища»
спеціальності 022 «Дизайн»
ОПІ «Дизайн архітектурно-ландшафтного середовища»
осінній семестр 2022/2023 н. р.)**

Опитування здобувачів вищої освіти щодо якості освітнього процесу за визначеною освітньою програмою здійснюється відповідно до Положення про опитування учасників освітнього процесу в Харківській державній академії дизайну і мистецтв.

Таке опитування є формою участі здобувачів вищої освіти у системі внутрішнього забезпечення якості вищої освіти та реалізації принципу «студентоцентрованого» навчання.

Метою моніторингу було вивчення рівня задоволеності випускників другого (магістерського) рівня вищої освіти якістю освітнього процесу.

Опитування проводилось 17.09.2022 – 22.09.2022 р. Характеристика вибірки: 17 респондентів – 68% від загальної кількості здобувачів, які навчалися за освітньо-професійною програмою «Дизайн архітектурно-ландшафтного середовища» на факультеті «Дизайн середовища» Харківської державної академії дизайну і мистецтв, захистили магістерську дисертацію - самостійну науково-дослідницьку роботу і отримали академічний ступінь магістра у період з 2019 по 2022 рік.

Опитування щодо оцінювання рівня задоволеності випускників змістом і формами організації навчального процесу є одним з важливих інструментів контролю якості викладання, змісту навчальних планів освітньо-професійних програм у контексті питань, що безпосередньо стосуються організації навчання і викладання є одним з важливих інструментів забезпечення якості освіти, зокрема тому, що дозволяє виявити проблемні ситуації з метою усунення недоліків і надання дієвої допомоги усім учасникам освітнього процесу.

Слід відзначити, що студенти Харківської державної академії дизайну і мистецтв з весняного семестру 2019-2020 року навчалися за, переважно, дистанційною формою організації навчального процесу в умовах карантинних обмежень, а з лютого 2022 року – в умовах воєнного стану в Україні. Отже, магістри випуску 2019-2022 років і не відчували на себе, що таке справжнє «студентське життя» в умовах of-line навчання. Цей фактор, безумовно, впливає і на сприйняття випускниками себе, ситуації, викладачів і навчального процесу.

Випускникам, які на сьогодні мешкають і працюють не лише в Україні, але й за кордоном нашої держави, було запропоновано у вільній формі відповісти на низку питань: «Шановні випускники! Виходячи зі свого власного досвіду, після прийому на роботу, опишіть, будь ласка, яким чином

реалізується Ваш робочий процес, де Ви бачите проблеми, які пов'язані із отриманою Вами вищою освітою і запропонувати шляхи покращення освітнього процесу. Прошу відповісти на важливі для нас питання». На прохання люб'язно відгукнулися 68% від загальної кількості студентів, які отримали академічний ступінь магістра у період з 2019 по 2022 рік за освітньо-професійною програмою «Дизайн архітектурно-ландшафтного середовища».

Унікальна особливість навчання у Харківській державній академії дизайну і мистецтв – невелика чисельність здобувачів у студентських групах, члени яких навчаються за освітньо-професійними програмами на факультеті «Дизайн середовища». Ця особливість полегшує реалізацію індивідуального підходу до підготовки здобувачів, але утруднює проведення кількісного аналізу отриманих результатів з дотриманням належних критеріїв репрезентативності. Отже, зосередимося на змістовному аналізі результатів опитування.

Нижче як приклади наведено найбільш показові та водночас типові відповіді, оцінки та пропозиції (орфографія збережена).

1. Назвіть основні пріоритетні напрямки запровадження інновацій в системі мистецької освіти, на Вашу думку?

- Розвиток соціальних мереж, запровадження обов'язкового інструктажу педагогів по користуванню платформами для онлайн навчання.
- Комп'ютеризація
- Вивчення комп'ютерної графіки
- Я думаю, що варто запроваджувати більше практики після перших двох трьох курсів – де ми вивчали базу. Після випуску та початку роботи-я зіткнулася з тим, що у мене зовсім немає інформації про те, як вести проект, з чого складається робоча документація. Також дуже важливо вчити тому, як саме працювати з клієнтом.
- Максимальне запровадження нових технологій
- Впровадження нового обладнання та новітніх технологій виконання
- Кольорознавство, креслення, вивчення програми візуалізації з 1 курсу
- Дизайн інтер'єру, ландшафтний дизайн, дизайн меблів, предметний дизайн, мультимедійний дизайн, веб дизайн, світлодизайн концертних заходів
- Парктичні заняття технічного характеру
- Можливо інтерактивний арт, і більше медіа презентацій проекту, створеним студентом академії.
- Веб дизайн, ці іх дизайн, дизайн соціальних сетей, графический дизайн

- Запрошувати дизайнерів практиків, щоб вони на власному прикладі розповідали. Практика в салонах Мебелі, сантехніки, щоб власними очима бачити матеріали. Більш відео новинок, зарубіжних прикладів і ТД. Як продавати свої послуги і ТД.
- Комп'ютерні технології, на деяких спеціалізацій дуже не вистачає ЯКІСНИХ комп'ютерних технологій.

2. Що саме бажано враховувати студентам при проходженні виробничих практик та ознайомленні з інноваціями у профільних закладах (дизайн-студіях; компаніях, пов'язаних із мистецькими напрямками виробництва тощо)?

- Практичні навички у програмах, які не надто глибоко вивчаються в академії
- Де і як саме ця практика стане в нагоді в реальному житті.
- Вивчати практичні засоби, що використовуються в повсякденній професійній діяльності
- По-перше, вивчення матеріалу та ознайомлення з тематикою та напрямленням практики. По-друге креативні ідеї та не шаблонні рішення
- Зрозуміти сам процес роботи від початку до кінця
- Робити наголос на практичній частині роботи, менше теорій
- Потрібно враховувати актуальність у тій чи іншій інновації.
- Гарним була б сама наявність виробничої практики задля повного розуміння студентами своєї спеціальності та для придбання власне практичного досвіду
- Технічні будівельні норми
- Бажано врахувати зону відповідальності за свою роботу і вміти аргументувати кожен свій крок.
- Знання програми. Знання ергономіки.
- Нові дисципліни: як працювати з клієнтами, як правильно зробити якісне портфоліо (не сам дизайн, цього вчать впродовж усього навчання), як продавати себе як дизайнера, з якими помилками частіше за все зустрічаються молоді дизайнери. Покращенні комп'ютерні технології. Як казав мені один дизайнер: «...це дуже гарно, що ти вмієш працювати руками, та малювати, але в професії потрібно вміти швидко орієнтуватися у програмі». Це основна проблема дизайнера вузів.

3. Надайте пропозиції щодо покращення якості практичної підготовки студентів та отримання ними необхідних компетенцій для опанування професійної майстерності.

- Пивіщити\поглибити рівень навчання професійних програм

- Перебування серед робочого процесу в сфері дизайну
- Саморозвиток та пошук наставника, якщо людина не прагне до саморозвитку ніяка «практична підготовка» їй не допоможе
- Я запровадила б реальну практику роботи з клієнтом. Щоб молодий дизайнер розумів усі ризики, як варто спілкуватися, як розуміти «що хоче клієнт», складати психологічний портрет. Також відвідування будівництв з виконробом, де студенти зможуть спостерігати як архітектор-дизайнер веде реалізацію об'єкта і спілкується з будівельниками.
- На жаль, дистанційне навчання надає деякі обмеження щодо практичної підготовки. Але, на мій погляд, викладачі досить якісно справляються з усіма складнощами.
- Деякі студенти та викладачі знаходяться у Львові, є можливість для зустрічі та проведенню практичних занять
- Проходити практичну підготовку безпосередньо у дизайн студіях/компаніях
- сучасні майстерні, що відповідають запитам ринку
- Потрібна стабільність, непотрібно квапитись щоб опанувати щось. Паралельно експериментувати у власних техніках. Треба зауважити, що самі студенти не спроможні навчатися певним дисциплінам через нестачу практичних знань з якими вони поступають на навчання.
- Більш предметне проектування (за можливості для реального замовника або на конкурс), теоретична та практична робота з актуальними матеріалами (обов'язково!!). Експерсії на технічні виробництва, дизайн-студії або запрошення фахівців для лекцій у форматі "питання-відповідь". Звісно надання студентам достатньої матеріально-технічної бази для надбання практичних навичок. Можливо доречним було б також уведення теоретичного курсу по роботі із замовником (в розрізі психології та узагальненого практичного досвіду)
- Робоча документація до дизайн-проектів
- 1)Зробити більш оснащеним комп'ютерну аудиторію, а також впровадження сучасних 3d програм. 2)Проводити обзор -екскурсію по мебелі і оздоблювальним матеріалам дизайну приміщення.
- Більш реальної практики з об'єктом, спілкування з клієнтами, та через психологію особистості. Професійне знання 3d max, archicad
- Я вважаю, що насамперед студентам не вистачає спілкування з практикуючими дизайнерами на проєкті. Тобто, як отримати студентові компетенцію у своїй професії, якщо він робив проєкти тільки по загальним знанням процесу, а не бачив як це роблять у реальному житті у дизайн бюро. Тому що навчання и робота - це взагалі різні речі.

4. Яким чином, на Вашу думку, можна (або необхідно) сприяти оптимізації та вдосконаленню інформаційних ресурсів (бібліотеки, дистанційного середовища для навчання, офіційного вебсайту ХДАДМ або кафедрального сайту тощо)?

- Додати приклади написання різноманітних заяв
- Залученням іноземної літератури, додавати практичні роботи
- Офіційним вебсайтом ХДАДМ я не користуюся. Що розуміється під словом «бібліотека» у даній ситуації дистанційного навчання не зовсім розумію (можливо є якась онлайн бібліотека університету? - можливо , але якщо вона існує тоді я їй теж не користувався). А під «дистанційним середовищем для навчання що розуміється? Я так думаю платформа google meet та zoom через які ми спілкуємося. То що тут можна вдосконалити ? Вони працюють і все.
- Можна складати папки загального користування на гугл-диск, де всі мали можливість розміщувати всю необхідну інформацію, 3д моделі, текстири, енциклопедії, книги і т.д.
- Надати вільний доступ до всіх бібліотечних ресурсів у електронному вигляді
- Відображення всього матеріалу в онлайн режимі та можливість онлайн вибору та запису до бібліотеки, оновлення дизайну приміщення.
- Зробити всі необхідні посібники в електронному варіанті
- Не можу відповісти.
- Хіба що осучаснити зовнішній вигляд сайту (не розумію чому досі не дали таке завдання мультимедійникам, це був би гарний досвід і для студентів, і для академії), створення сторінок академії у соцмережах
- Все й так добре
- Оптимізації інформаційних ресурсів, допоможе знання програм, та досвід спеціаліста в ІТ сфері, який компетентний в даному питанні)Можливо зробити «бот», який відповідав би на поставленні питання. Доречно це було би , на веб сайті Академії.
- Гугл форми, телеграм бесіди , або чати, онлайн зустрічі по предметам, та спілкування з практиками
- Мені здається, треба додати безкоштовні онлайн вебінари проф.дизайнерів для студентів. Зараз той час, коли на просторах інтернету представлено багато онлайн курсів, які так само допомагають

5. Як Ви вважаєте, за рахунок чого можна покращити розробку, моніторинг, періодичний перегляд освітніх програм спеціальностей та їх зміст?

- просто додати більше практики до майстерень
- Можна створити віртуальні кабінети у доповненій реальності.

6. Чи могли б Ви надати оцінку якості професорсько-викладацького складу за такими напрямками діяльності: професійні характеристики, педагогічна діяльність, науково-дослідна, навчально-методична та організаційна робота, міжнародна мобільність, кураторська робота викладача?

- На денний момент мене все влаштовує
- Зараз все добре
- 5 із 5
- При навчанні в академії дизайну та мистецтв, усі вище перелічені якості у викладачів були на висоті. Я отримала від викладачів максимальну кількість інформації, підтримки, практики, натхнення та системної роботи, яку могла враховувати програма навчання. Я вважаю роботу усього професорсько-викладацького складу високо професійною.
- Професіонали своєї справи. Подача матеріалу дуже змістовна та інформативна. Завжди можна розраховувати на допомогу у будь яких незрозумілих питання. Професійні якості на вищому рівні.
- 5
- Викладачі кафедри ДС всі на вищому рівні, з точки зору викладацької діяльності - доступно пояснюють та навчають
- Думаю, що професійні характеристики викладачів академії достатньо високі. Хотілося б трохи урізноманітнити викладацький склад молодими спеціалістами із досвідом роботи у своїй сфері, які могли б привнести у навчальний процес цікаві завдання, згідно з актуальними запитами на ринку дизайну, свої бачення та підходи до навчання студентів. Хотілося б, аби були й міжнародні практики для студентів.
- Коли навчалась, все влаштовувало
- Поки що, затрудняюсь в відповіді.
- Викладачі добре пояснюють. Єдине не вистачає знань на кафедрі програм.. При прийнятті працювати, всім потрібні програми. Так само класно було б викладачам вивчити та розповісти, як правильно створювати портфоліо на платформі Behance, Dribbble. Так само класно було б розповісти, як правильно оформити резюме, який порядок, про що писати.
- Мені складно надати оцінку всьому списку. Більшість з перерахованого на високому рівні, за рахунок досвіду викладачів. Але моїм найбільшим побажанням є практикуючі дизайнери, з новим поглядом на дизайн.

Здобувачам було запропоновано оцінити якість освітнього процесу за порядковою шкалою оцінок (шкалою Лайкерта):

Шановний здобувач (ка)!

Будь ласка, прочитайте питання і оцініть за 5-бальною шкалою (1 – найменше, 5 – найвище) якість освітнього процесу при опануванні програми, за якою Ви навчалися: «Дизайн архітектурно-ландшафтного середовища». Оскільки у нашому дослідженні відсутні негативні висловлювання, позитивне ставлення студента до питання кодується більшим числом (це число 5), а негативне – меншим (число 1).

Ми навмисно виключили нейтральну відповідь з огляду на особливості попередніх досліджень, проведених нами протягом останніх років: було виявлено прагнення окремих респондентів не показувати свою думку щодо того чи іншого питання під час проведення опитувань.

7. Надайте оцінку якості освітнього процесу (від 1 до 5 балів) за такими аспектами:

7.1. Методичне забезпечення навчальних дисциплін.

17 ответов

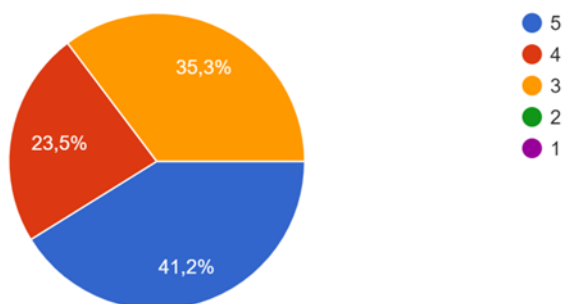

Рис. 1. – Оцінка методичного забезпечення навчальних дисциплін

Випускники високо оцінили методичне забезпечення навчальних дисциплін – 41,2% ($\mu=4,1$) опитуваних надали найвищу оцінку (рис. 1).

7.2. Якість та об'єктивність оцінювання результатів навчання студентів щодо компетенцій, зазначених в освітній програмі.

17 ответов

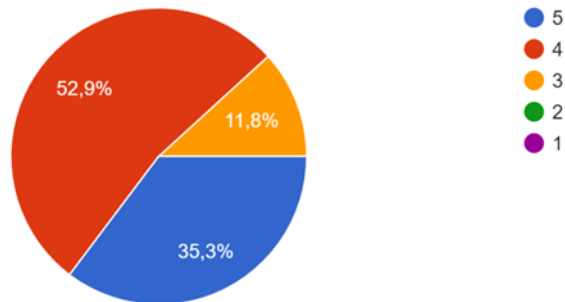

Рис. 2. – Оцінка якості та об'єктивності оцінювання результатів навчання студентів щодо компетенцій, зазначених в освітній програмі

За результатами оцінювання 88,2% респондентів високо оцінили об'єктивність і якість оцінювання результатів навчання – 35,3% – найвища оцінка, 52,9% ($\mu=4,3$) – вища (рис. 2).

7.3. Якість матеріально-технічної бази відповідно до спеціальності.

17 ответов

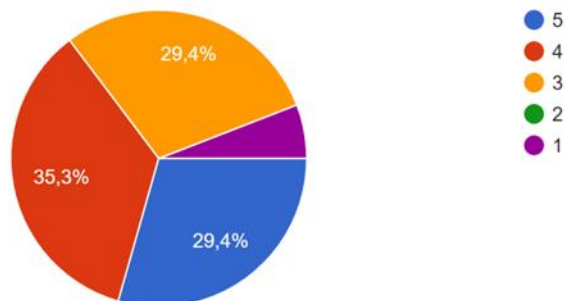

Рис. 3 – Оцінка якості матеріально-технічної бази відповідно до спеціальності

Більше половини із кількості респондентів, які брали участь в опитуванні, задоволені якістю матеріальної бази (29,4% і 35,3 відсотки відповідно, ($\mu=3,8$) (рис. 3).

7.4. Якість процесу набуття практичного досвіду здобувачами вищої освіти.
17 ответов

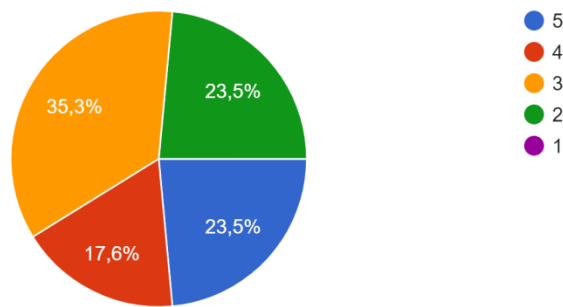

Рис. 4. – Оцінка якості процесу набуття практичного досвіду здобувачами вищої освіти.

Оцінки якості процесу набуття практичного досвіду здобувачами вищої освіти виявили розбіжність між думками респондентів ($\mu=3,4$), що цілком закономірно, адже організація навчального процесу у дистанційній в умовах карантинних обмежень і під час дії воєнного стану в Україні на жаль, не дає змогу у достатньому обсязі організувати для здобувачів набуття практичного досвіду (рис. 4).

7.5. Якість наукової роботи та можливість участі здобувачів вищої освіти в академічній мобільності, наукових проєктах, конференціях, публікаціях тощо.
17 ответов

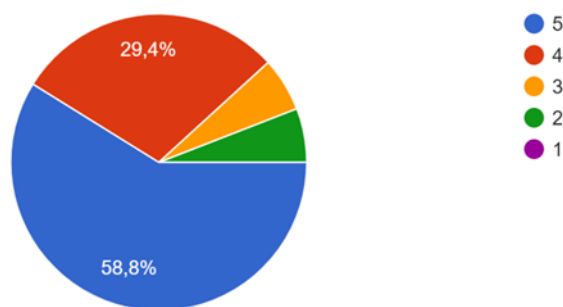

Рис. 5 – Оцінка якості наукової роботи та можливість участі здобувачів вищої освіти в академічній мобільності, наукових проєктах, конференціях, публікаціях тощо

Оцінки респондентів свідчать – 58,8% опитуваних високо оцінили якість наукової роботи ($\mu=4,4$), що є свідченням того, що здобувачі, які опановували освітньо-професійну програму «Дизайн архітектурно-ландшафтного середовища» усвідомлювали, що під час навчання мали можливість брати участь у наукових проєктах, та можливість участі

здобувачів вищої освіти в академічній мобільності, наукових проєктах, конференціях різного рівня, публікувати результати своїх досліджень - як у збірках ХДАДМ¹, так і конференціях інших закладів, приймати участь у виставковій діяльності (рис. 5).

Дані проведеного аналізу дозволяють зробити ряд позитивних висновків за оцінками якості освітнього процесу другого (магістерського) рівня вищої освіти випускниками факультету «Дизайн середовища» ОПП «Дизайн архітектурно-ландшафтного середовища».

На думку респондентів, основні пріоритетні напрямки запровадження інновацій в системі мистецької освіти – максимальна діджиталізація освітнього простору. Деякі побажання – непрямий показник рівня особистісної зрілості – забезпечити практику в салонах і практичні заняття технічного характеру при дистанційній формі організації навчального процесу в умовах воєнного стану досить проблематично.

Побажання: «Робити наголос на практичній частині роботи, менше теорій» - свідчення не усвідомлення респондентом специфіки освіти другого, магістерського рівня, якій передбачає поглиблене вивчення саме теоретичних дисциплін і організацію дослідницької діяльності.

Здивували побажання студентів, які обрали ОПП «Дизайн архітектурно-ландшафтного середовища» вивчати веб-дизайн, графічний дизайн – адже ці дисципліни вивчають студенти, які обрали відповідні ОПП.

Побажання опитуваних навчитися спілкуватися із клієнтами, презентувати себе – запит керівництву академії на організацію «Центру кар'єри», діяльність якого спрямована на підвищення конкурентоспроможності студентів на ринку праці.

Прагнення знайти «наставника» – це показник рівня особистісної зрілості, запит не для закладу вищої художньої освіти і другого (магістерського) рівня освіти.

Деякі відповіді і побажання – яскраве свідчення рівня особистісної зрілості випускників:

- На жаль, дистанційне навчання надає деякі обмеження щодо практичної підготовки. Але, на мій погляд, викладачі досить якісно справляються з усіма складнощами.
  - Потрібна стабільність, непотрібно квапитись щоб опанувати щось. Паралельно експериментувати у власних техніках. Треба зауважити, що самі студенти не спроможні навчатися певним дисциплінам через нестачу практичних знань з якими вони поступають на навчання.
- Серед конструктивних побажань:
- Можна створити віртуальні кабінети у доповненій реальності.

Опитувані високо оцінили за усіма напрямками діяльність професорсько-викладацького складу.

Оцінки щодо організації освітнього процесу і виказані побажання свідчать про високий рівень задоволеність освітньою програмою «Дизайн архітектурно-ландшафтного середовища» випускників, які брали участь в

опитуванні і деяке непорозуміння особливостей опанування другим рівнем вищої освіти, виявлене у побажаннях декількох респондентів.

Наявність змістовних відповідей на відкриті питання є додатковим підтвердженням того, що в опитуванні взяли участь насамперед ті, хто мав чітко окреслену думку, позитивну чи негативну, і що більше, прагнув донести її до адміністрації шляхом відкритих відповідей.

Студентське опитування, як частина діяльності Робочої групи із забезпечення якості освітньої діяльності, поруч із вивченням поглядів викладачів, випускників і працедавців, дотриманням академічної доброчесності дає об'єктивний матеріал для вдосконалення навчального процесу, включно з поглибленням soft skills (соціальних навичок і умінь) та покращення управлінських процесів у Харківській державній академії дизайну і мистецтв у складних умовах дії воєнного стану.

24.09.2022 р.

Голова робочої групи
з забезпечення якості
освітньої діяльності ХДАДМ

Наталя БІЛЬДЕР

<https://ksada.org/1confer-material.html>